

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Mibe kerül az iskola?*

Forrás: *Magyarország*

Bp
(Hely)

1927. 9. 16.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 371.66

Hely

Idő "1927"

Személy

Hely

Mibe kerül az iskola?

Régen, ilyenkor szeptemberben, amikor öszre fordult a kalendárium és letelt a nagy vakáció, eddigapánk bevitt minket az antikvárius bácsihoz.

— A fiam ebbe és ebbe a gimnáziumi osztályba megy, — mondta — legyen szives, állítsa össze a könyveket.

És az antikvárius bácsi azt mondta, hogy tartom szerencsémnek, tekintetes ur, és összeállította a könyveket. Legtetejére a *Pirchala* latin nyelvtant, legalulra (mert nyilván ő sem szerette) a *Borosay*-féle algebrát s a kettő közé mindazt, amit szeptembertől augusztusig fejünkbe vertek professzoraink hol pedagógiával, hol meg nádpálcával. Fizetett pedig mindezekért eddigapánk az antikváriusnak, szumma-szummárum, két forintot, a gimnázium pénztárába negyedévi tandij címén öt forintot, s ha szemrehányást kaptunk is érte, hogy „ennyi rengeteg pénzért már egy kész süldőt is vehettem volna“, de be voltunk írva, diákok voltunk s legfeljebb annyi gondot okoztunk szüleinknek, hogy farsangi időben a rendesnél egy süldővel kevesebbet öltek le az udvaron.

Ma? Jobb erről nem beszélni. Most, hogy megnyitották az iskolák kapui, panasszal van tele az egész ország. *Drágák a könyvek. Sok a tandij. Az iskolákban ilyen és olyan címen mindenféle illetékeket szednek.* Annakelölte az iskoláztatás költségeit a legszegényebb tisztviselő, vagy munkáscsalád is elbirta su-

lyosabb anyagi gondok nélkül, de ma igen sok családd a szájától vonja meg a falatot, hogy gyermekeit iskoláztathassa. Hogy hol van itt a hiba, nem tudjuk. A tandij lett-e nagyobb, a könyv lett-e drágább, vagy pedig a dolgozóosztályok keresete lett-e aránytalanul kisebb, nem kutatjuk. Azt sem vizsgáljuk, vajjon a kultuskormány tekintettel volt-e a dolgozóosztályok kereseti viszonyaira akkor, amikor a tankönyvek árát s a tandijat megszabta. Mi nem teszünk egyebet, csak összeállítjuk az iskoláztatás ezidei „árjegyzékét“, s a többit mások ítéletére bizzuk.

Régen másképpen volt.

Bevezelőben meg kell emlékeznünk azokról az időkről, amikor még minden kulturfőlény nélkül tanítottak ebben az országban s a könyveket — régi, elavult módon — egyik osztály a másik osztálytól örökölte. Az első osztály a másodiktól, a második a harmadiktól, fel egészen a nyolcadikig. Öröklés alatt értsük itt azt, hogy az alsóbb osztályu tanuló a felsőbb osztályu tanulótól év végeztével az iskolakönyveket vagy ajándékba kapta, vagy pedig az antiquárius közvetítésével, mélyen leszállított áron megvette s így a szülőknek a nyolc gimnáziumi év alatt mindössze egyszer, az első év elején kellett könyvet beszerezni.

Ma ez lehetetlenség. E tekintetben sem a tanárok, sem pedig a tanulók szociális érzése

nem eshet kifogás alá, s az antikváriusokat sem lehet nyereszkesedés címén megróni, a helyzet az, hogy az alsóbb osztályu tanulótl a könyvet sem nem örökölheti, sem pedig az antikvárius közvetítésével olcsó áron meg nem veheti, mert ebben az évben nagyrészt új, most kiadott tankönyvek kerültek forgalomba.

Az új tankönyvek rendszeresítése ugy a szülőket, mint pedig a kereskedőket súlyos problémák elé állította. A szülőket azért, mert az új kiadása és rendkívül drága könyveket nem tudják megfizetni, a kereskedőket pedig azért, mert a régi könyveket, melyekből hatalmas készlet maradt a nyakukon, nem tudják eladni. A tankönyvek közül keletkezett elégedetlenséghez, még hozzájárul az, hogy ahány iskola, annyiféle tankönyvet használ, amiből aztán a vásárló szülők és a száz és száz katalógussal dolgozó kereskedők között hatalmas bonyodalmak kerekednek. Ez azonban mellékes. Vagy ha nem is egészen mellékes, de a tankönyvbeszerzés és az iskoláztatás kérdése mellett mindenesetre eltörpül.

Legszerényebb számítás mellett

Nézzük, mi egy középosztálybeli embernek, vagy jobban kereső munkásnak a havi keresete s hogy mit kellett ebből most iskoláztatás címén kifizetnie.

A nagy tömegek havi keresetének aritmetikai közeparányosául vegyünk 200 pengőt. Ebből (az elemiiskolás gyerekek költségeit nem számítva, mert a könyvek itt valóban

olcsók, a tanítás pedig ingyenes) kellett fizetni iskola szerint a következő tételeket:

Polgári iskolában:

Félévi tandij	14.— P
Beiratási díj	1.50 P
Értesítődíj	1.— P
Könyvtár	—50 P
Tanulmányi kirándulások	1.50 P
Mezőgazdasági és kézimunka-alap	1.— P
Bizonyítványürlap	—50 P
Fűtésdíj	4.— P
Ifjúsági segélyegyletalap	—50 P
Könyvek (I. osztálytól IV. osztályig átlagban)	40.— P
Felszerelés (íróeszközök, rajzszerek, füzetek stb.)	12.— P
Összesen	79.50 P

Kereskedelmi iskolában:

Beiratás	46 P
Negyedévi tandij	50 P
Könyvek (I—IV. osztályig átlagban)	66 P
Felszerelés (minden iskolában körülbelül egyforma)	12 P
Összesen	174 P

Gimnáziumban és realban:

Beiratási díj	14.— P
Félévi tandíj	20.— P
Vegyedíj	4.— P
Testnevelési alap	4.— P
Kötelező mozi	1.50 P
Ifjúsági segélyegylet	— .64 P
Könyvek (I—VIII. oszt. átlagban)	59.50 P
Felszerelés	12.— P
<hr/>	
Összesen	117.64 P

Ezeket az ijesztő számadatokat azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy a tanügyi körök és a könyvkereskedők *legszerényebb számításai mellett* kaptuk a beiratások és a felszerelés végösszegét, melyhez azonban év közben — mint a tapasztalatok bizonyítják — *még igen sok, különféle cím alatt beszédteltétel járul.* A szülőknek ezen a rettenetes anyagi megterheltetésén igazán keveset változtat az a körülmény, hogy a köztisztviselők gyermekei rendszerint tandíjmentességet élveznek az iskolában, mert egyrészt nem is annyira a tandíj, mint inkább a *tan-könyvek horribilis ára* teszi elviselhetetlenül drágává a gyermekek iskoláztatását, másrészt pedig *tekintettel kell lenni a magántisztviselők és a munkások gyermekeire is.* Hogy az átlagos 200 pengő havifizetés mellett mi a helyzete most olyan apának, akinek nem egy, hanem több gyermeke jár iskolába, még elképzelni is borzasztó!

A tudományt sohasem adták ingyen. De hogy ilyen drágán mérjék, az mégsem járj.